

Rojeni vsi od predragih slovenskih mater, ki so njim z življenjem podarile naš prekrasni slovenski jezik, so se narodu sčasoma več ali manj odtujili. Njihovi otroci so pa skoraj vsi postali nevedé poturice, zgubljeni za najmilejši rod svojih očetov. V tem oziru gre sedaj na boljše. Živio! Novo društvo je čarobna zora lepše bodočnosti. Slovenec, vsakega stanú in poklica, hoče se odslej klanjati svojemu narodu v dolžni ljubavi. Tako je prav, tako mora biti!

Pri delavcih smo pa tega narodnega gibanja še posebno veseli. Delavci so dandanes ubogi mučeniki človeške družbe. Kdo jih ne bi pomiloval? Le boren, boren je njihov zaslužek, s solzami, takó rekoč, jedó svoj težko pridelani kruh. Ta grozni položaj med delavci pa skušajo brezvestni, brezumni in tudi brezdomovinski hujskači vporabiti v svojo korist. Razširjajo strupeni socijalizem in peklenški anarhizem, puntajo mirno ljudstvo proti oblastim in tirajo tako celo človeštvo v strašno pogubo. Oh, kakó je to žalostno, žalostnejše tem bolj, ker res milijoni delavcev takim agitatorjem verujejo ter sledijo, dokler se v krvavih štrajkih, podjarmljeni od ostrih bajonetov, zopet ne spametujejo.

Novo delavsko društvo bo nepremagljiva trdnjava proti takemu hujskanju. Kjer koli so namreč slovenska društva, tam kraljujeta mir in spoštljiva pokorščina, ki obrodita tisočeri blagodejni sad. Nedolžno slovensko petje bo donelo po društvu, razveseljevalo bo in blažilo utrjena srca. Koristne, leposlovne knjige in v zdravem duhu pisani časopisi bodo duševna brana vrlih udov, sredstva torej, vseskozi hvalevredna, ki jih morajo privedi do zaželjenega smotra!

Le procvitaj torej, velebrato, dobrodošlo društvo! Navdušuj svoje slovenske ude k bujni narodni zavesti, užigaj v njih plamen goreče ljubezni za naše starodavno, priznано geslo:

„Vse za vero, dom, cesarja!“

Daj mili Bog, da bi društvo šlo ponosno stotine zavednih udov, katerim velja naš najsrčnejši pozdrav, iz globine vnetega srca došli: Živio! Naj se vresničijo zlati pesnikove besede s pomočjo bratovske ljubezni in nerazrušljive sloge:

„Kjer Slovencev moč se v eno stika,
Pade sila — še tako velika!“

Cerkvene zadeve.

Nova Marijina cerkev v Mariboru.

Dne 26. julija 1892 so milostljivi knezoškof dr. Mihael Napotnik prvokrat lopato v zemljo zasadili na vrtu oo. frančiškanov mariborskih in so tako slovesno pričeli velikansko delo, ki bo oznanjevalo še čez stoletja poznejšim rodovom, s kako srčno ljubeznijo so bili Marijini otroci usmiljeni Materi udani in kako radodarno so podpirali stavbo hiše božje, v kateri se bo opravljala nekrvava daritev svete maše za vse žive in mrtve dobrotnike. Stroški so bili nastavljeni na blizo štiristo tisoč goldinarjev. Plasljivci so z ramami migali in z glavo odvijali, da ne bo mogoče v naših revnih časih toliko denarja za novo cerkev nabrati. Drugi so pa tako govorili: Če se najde dosti takih ljudi, ki za tobak samo v našem cesarstvu vsako leto darujejo blizo 80 milijonov goldinarjev in za loterijo 12 milijonov, tedaj upamo, da se jih bo posebno med Slovenci še tudi takih našlo, ki so pripravljeni za Jezusa in Marijo kaj darovati, in da se bode nova cerkev srečno pozidala do svetega Antonija l. 1895.

Milostljivi višji pastir so lopato iz rok djali, potem

so pa spregovorili o novem zidanju in so rekli, da se zanašajo na radodarnost Marijinih otrok, ki pri svoji Materi pomoči iščejo v vseh stiskah svojega revnega pozemelskega življenja in posebej še za srečno smrtno uro. Rekli so: »Dajte, in dalo se vam bode, v obilni, natlačeni, streseni in nakupičeni meri, kakor je Gospod Jezus sam obljubil. (Luk. 6. 38). Čisto gotovo! Kdor za olepšanje hiše božje miloščino daruje, si s tem zaklade pripravljaja, s katerimi si bode kedaj lahko kupil prelepo stanovanje v nebeškem Jeruzalemu.«

Tako so milostljivi višji pastir, ki so sami vsi vneti za čast Marijino, navdušeno govorili in besede Njihove so veseli sad obrodile. V enem letu je stal nov samostan, v katerem se začasno božja služba opravlja, pa tudi podzidje za cerkev je bilo zgotovljeno. Zato se je že 10. avgusta 1893. zopet vršila vesela s čanost, pri kateri so premilostljivi knezoškof podzidje blagoslovili in temeljni kamen položili. Po blagoslovu so zopet ozvzdignili svoj mogočni glas in so med drugim blizo to-le rekli: »V neki krvavi bitki je francoski kralj, ki je zvestobo svojih vojščakov in njihovo udanost dobro poznal, spregovoril tako-le: Prijatelji, jaz sem vaš kralj, vi ste domoljubni Francozi, tam le pa vidite sovražnika našega! Hej, nad sovražnika, bratje, in zmaga je naša! Tudi jaz govorim danes k vam ravno tako: Jaz sem Vaš škof, vi ste mojej skrbi izročene ovčice Jezusove in pa ljubitelji Marijini, njeni udani otroci. Sovražnika nimamo pred seboj, pač pa velikansko prihodnje zidanje. Če se živo dela poprimemo in smo marljivi, kakor drobne mravlje na mravljišču, bomo nanosili v neverjetno kratkem času tolik kup samih božjih darov, ki bo zadostoval za pozidanje veličastne hiše božje.«

Kako veselo nam je srce utripalo, ko smo čuli svojega škofa tako zaupljivo in pogumno govoriti. V resnici, knezoškof se niso motili! Družba za pozidanje Marijinega svetišča je postala živo mravljišče: s Štajarskega, s Kranjskega in Goriškega, in celo iz Ogrske se je nabralo že nad 17.000 udov, ki plačujejo vsak mesec po 5 krajcarjev, — in stavba raste veselo. In kjer samostanski bratje pobirajo in v imenu Jezusa in Marije milodarov prosijo, povsod jih lepo sprejemljejo in njim za cerkev obilno darujejo. Najbolje so se pa v zadnjem času razun blagih Jareninčanov, imovitih Sv. Iljčanov, dobrih Šenpetranov in Velikonedeljčanov odlikovali radodarni in premožni, pa tudi pobožni prebivalci zelenega Pohorja, katerim naj povrne ljubi Bog po priprošnji Marije Device stoterokrat to, kar so že dali, in to, kar so še dati obljubili! — Vaš stari znanec in prijatelj dr. Jožef Pajek.

† Gospa Terezija Herič.

Dne 28. maja 1894 je umrla v 76. letu svoje dobe v Celju blaga gospa, ki zasluži, da se jej postavi v »Slov. Gospodarju« majhen spominek. Po svoji bistroumnosti in neumorni delavnosti je sicer skromno živeča gospa Terezija Herič si pripravila precej premoženja. Ostala je vedno ponižna, uljudna in zelo dobrotljiva. Kako odkritosrečno in zvesto je spolnjevala svoje krščanske dolžnosti, kako resnično pobožno je živela vse dni svojega življenja, tega mi ni treba popisovati; to znajo vsi, ki so jo poznali. Dandanes je tako uzorno krščansko življenje sredi ljudstva, ki se malo briga za Boga in njegovo cerkev, v resnici občudovanja vredno.

Ne smem pozabiti, da omenim, kako rada je pokojna gospa podpirala vse koristne naprave, med njimi zavod častitih šolskih sester v Celju. Bila je zvesta podpornica »Katol. podpornemu društvu v Celju« precej od njegove ustanovitve sem. Zeleti bi bilo, da bi krasen vzgled tako vsestranski vzornega krščanskega življenja tudi drugi posnemali. Blaga gospa Terezija

Herič bo ostala med nami vsikdar v najboljšem spominu. Bog ji daj večni mir!

Gospodarske stvari.

Cement.

Ljudij je vedno več, pa tudi potrebnih stavb. Koliko se dandanes zida in popravlja! Znano pa je, da pri stavbarstvu sedaj zavzema prvo mesto «cement». Kar se je popred delalo iz opeke, lesa, kamna itd., dela se danes veliko trpežnejše, lepše in cenejše iz cementa; toda dozda je je izključljivo cement le po mestih rabil.

Nekoliko let sem pa izdeluje vsa v to obrt spadajoča dela naš rojak na Murskem polju gosp. Jožef Mursa, veleposestnik na Krapju blizu Ljutomera, in je mladi mož v teku let postal strokovnjak svoje vrste. Kako lepe pač so videti hiše po Murskem polju, pokrite z njegovimi cementnimi ploščami v različnih barvah, podseki pri studencih, kopanje ali korita za svinjske hleve; kako so trpežne, kako praktične! Koliko hrastovega lesa je dozda za vse to Murski poljanec porabil, odzda mu napravi g. Mursa vse to iz cementa in rod za rodom ne bo več rabil sekire za enake stvari. V Ljutomeru in po celem Murskem polju najdeš sled njegovega dela.

Leta 1892. je potlakal s svojimi cementnimi ploščami, in to je bilo njegovo prvo večje delo, lepo in veliko župno cerkev pri Veliki nedelji, popolnoma na svojo roko in odgovornost. V tej cerkvi je goba »vuk« vse razjedla, da so bile klopi, spovednice itd. na vednem popravku; tudi temu je vedel imenovani v okom priti; cerkev je zdaj suha, goba uničena, in tlak po okusnem uzorec vsak dan lepši. Med tem časom je položil tlak tudi v župni cerkvi Svetinski blizu Ormoža, v podružnicah: v Zavrčih in v Cezanjevcih, povsod trpežno in v popolno zadovoljnost. V grajščini nemškega reda je napravil že in še ravno izdeluje razna večja dela.

Akoravno je torej ta mladi mož že toliko izdelal, in ima tako bogato zalogo, vendar se mi zdi slavnemu občinstvu premalo znan; pač svojo stvar premalo razglasuje in priporoča. Mož nikakor ni navezan na doneske te svoje obrti, ker je veleposestnik, a dela ravno zato s tem manjšim dobičkom. Smelo ga priporočamo častitim g. duhovnikom, občinam in slavnim okrajnim zastopom. Marsikatera cerkev je tlaka potrebna in koliko cementnih cevij se dandanes za ceste porabi; naročite si torej potrebnih rečij pri njem, zadovoljni boste in delo vas bo veselilo!

Peter Skuhala, župnik Velikonedeljski.

Gobe ali glibanje so zelo priljubljena jed, in se jih veliko nabere po gozdnatem hribovju zlasti v bližini mest. Zdi se nam torej potrebno, da one, ki po gobe hodijo, na nekaj opomnimo, da si pri nabiranju gob ne bodo sami škode napravljali. Gob ne smeš izpuliti ali izdreti, ampak spodaj na korenju jih z nožem odreži. Ako gobo utrgaš, tedaj navadno tudi izpuliš njene korenike. Ako pa gobo pri tleh odrežeš in štrcelj z zemljo pokriješ, tedaj bode iz tega štrceljna nova goba zrastla, če le zemlja in vreme dopuščata.

Sejmovi. Dne 30. junija na Spodnji Polskavi, v Gomilici, v Trnovcu blizu Ptuj, pri Sv. Petru pri Radgoni, v Olimju, Reichenburgu, Zrečah in pri Sv. Jakobu, okraj Celje. Dne 2. julija v Št. Ilju pod Turjakom, na Črni gori, Tinjskem, v Mariboru, Petrovčah, na Polen-

saku, v Remšniku in Vildonu. Dne 3. julija v Mariboru (tudi konjski sejem). Dne 4. julija pri Sv. Vidu nize Ptuj, na Podplatu, pri Sv. Petru blizu Cmureka, na Vidmu, v Vuzenici, v Vojniku in na Rečici. Dne 5. jul. na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 6. julija v Spielfeldu.

Dopisi.

Iz Maribora. (Prošnja.) Z odlokom dne 5. majnika t. l. je c. kr. namestništvo v Gradcu potrdilo pravila delavskega bralnega in pevskega društva v Mariboru. To društvo ima namen gojiti slovenski jezik v medsebojnem občevanju društvnikov, gojiti slovensko umetno petje, pospeševati vsestransko izomiko delavskega stanja in končno utrditi in ohraniti narodno zavednost v delavcih slovenskega roda. Naloga, katero si stavi društvo, je torej ne samo velikega pomena za izobražbo delavskega stanja, ampak tudi jako važna za razvoj slovenskega življa v Mariboru. Da pa društvo svoj namen doseže, treba mu je trdne gnotne podlage. Društvo mora si najeti prostore, omisliti si knjižnico, muzikalije in druge stvari. Oziraje se na težave, s katerimi se ima boriti vsako društvo posebno ob početku svojega delovanja in z ozirom na ne ravno predobro gnotno stanje svojih udov računi društvo na vsestransko podporo bolj premožnih slovenskih rodoljubov, ki bi s svojim pristopom kot ustanovniki ali podporniki velik naroden dar doprinesli; istotako apeluje na podporo narodnih zavodov in društev, da bi se tega za Maribor prepotrebnega društva pri različnih prilikah spominjali. Posebno pa se priporočamo blagohotnosti najbližjih nam štajarskih in vzlasti mariborskih duhovnih in posvetnih gg. rodoljubov, da bi nas po zmožnosti podpirali, bodisi z denarnimi prispevki, bodisi s knjigami, sekiricami, itd. Vsaka najmanjša knjižica ali spis, sekirice kakor druge za društvo potrebne stvari sprejemale se bodo jako hvaležno. Upamo tudi, da nas slovenski založniki in pevska društva razvesele z darovanjem kakih sekiric ali knjig. Darila naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Štefan Skrbinšek, Augasse, Pfriemer's Haus, Marburg.

Začasni odbor.

S slovenskih hribov. (Kresovi.) Kmalu bomo obhajali častiti god naših največjih dobrotnikov, slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Kako ju ne bi Slovenci dostojno častili, ko ju časti ves katoliški svet, ko ju proslavljajo celo naš sv. oče Leon XIII., ki so pred 14. leti zapovedali, da se ta naša slovanska svetnika častita povsod med katoliškim ljudstvom! Vdomačila se je pri nas prelepa navada, da se njima na čast na predvečer njunega praznika žgó kresovi. To se naj tudi letos zgodi! Mnogoštevilni kresovi po vseh slovenskih gorah, hribih in dolinah naj bodo glasna priča, da Slovenci še živimo, da smo še vedno zvesti sinovi sv. katoliške cerkve, da se ne damo kar tako zatreti od svojih sovražnikov. Kakor je za Cirila in Metoda njuna pravična stvar zmaga, tako bo prej ali slej tudi naša, ako bomo Slovenci vedno srčno udani Bogu in sv. bratoma. Kvišku plamteči ognji pa naj naznanjajo svetu iskreno pobožnost Slovencev ter njih hrepenenje proti nebesom. Zažgite torej Slovenci v čast sv. Cirilu in Metodu letos povsod prav veliko kresov!

Le čuvaj nam, slovenski kres,
Kar vžgal Ciril-Metod:
Naj veri bo in domu zvest,
Na vek slovenski rod!